

Posudek školitele na bakalářskou práci Veroniky Vodičkové, „Populační struktura hnědásků (Melitaeini) na nelesních stanovištích NP Podyjí – Stav před volnou pastvou velkých herbivorů“

Bakalářská práce Veroniky Vodičkové sestává ze 49 stran hlavního textu včetně seznamu literatury a několika málo stran příloh. Zabývá se populační strukturou pěti druhů hnědásků (z toho jednoho v ČR dosud hojného, čtyř vzácných či v různé míře ohrožených) na xerothermních stanovištích NP Podyjí – Havranickém Vřesovišti a Mašovické střelnici.

Obě stanoviště v Podyjí se recentně staly cílovými plochami inovativního ochrannářského přístupu – volné pastvy megaherbivorů, konkrétně divokých koní, kteří by zde měli udržet přírodní procesy, jež v evropské krajině existovaly v raném Holocénu, zásadně se podílely na genezi její biodiverzity, postupně byly nahrazeny tradičním hospodařením člověka a až v posledních cca 100 letech vymizely, což se promítlo do hromadného ústupu citlivějších druhů otevřených stanovišť. Současně jsou obě stanoviště jakýmsi hot-spotem diverzity v ochrannářské literatuře populárních hnědásků – žije zde plných druhů. Když se mi před více než rokem studentka Vodičková přihlásila, že by ráda zkoumala „něco s velkými zvířaty a hmyzem“, bylo skoro samozřejmé, že ji nasměruji k hnědáskům. Její zájem totiž umožnil důkladně popsat situaci na podyjských xerothermech před zahájením pastvy divokých koní, s cílem na těchto druzích sledovat detailní populační odezvy na příchod staronového „ekosystémového inženýra“.

Veroniku čekalo zvládnutí velkého množství úskalí. Přestože je Podyjí v centru zájmu terénních ekologů, měli jsme před započatím studie jsme o tamních hnědáscích jen kusé poznatky. Bezpečně se ani nevědělo, kteří žijí na které z obou lokalit; neměli jsme zkušenosti, nakolik půjde takto morfologicky podobné a společně se vyskytující druhy rozlišit v terénu a nakolik to zvládne začínající zooložka. Studium bylo možné uchopit z mnoha stran (výzkum larev, chování dospělců, transekty, zpětné odchyty...). V neposlední řadě, Veronika se k bakalářské práci přihlásila někdy začátkem jara, takže zbývalo jen minimum času na její organizační zajištění.

Díky Verončině nasazení (ale i obrovskému nasazení kolegů, kteří pomáhali v terénu) se během loňské sezóny nakonec podařilo sebrat rozsáhlá terénní data k různým aspektům ekologie sledovaných druhů. Tím ale, jak už to chodí, práce jen začala. Ještě náročnější byl následný „data management“ – digitalizace tisíců v terénu pořízených mapových zákresů, seznámení se s analýzou zpětných odchytů a zvládnutí práce s metodami GIS. To vše Veronika zvládla v poměrně šibeničním termínu uplynulého podzimu a zimy. Pracovala (až na pomoc se statistikou v programu R a konzultace s GIS specialistou, Dr. S. Grillem) samostatně, na začátečníci se statečně rvala i se sepisováním práce. Ta nakonec pojednává o pěti druzích hnědásků ze tří hledisek – detailní analýzy populací dospělců, spíše popisné analýzy mobility dospělců, a stanovištních nároků dospělců s ohledem na strukturu a management vegetace. Dlužno dodat, že v terénu též byla sebrána data k nárokům larev tří z pěti sledovaných druhů.

Pokud bych práci měl něco vytknout (a současně vysvětlit), je to určité „nedotažení“ některých témat, zejména mobility dospělců. Byla to ale věc mého školitelského rozhodnutí. Důkladná analýza mobility zvířat je samostatným a občas vcelku sofistikovaným tématem, kterým jsem ve fázi bakalářské práce jsem Veroniku nechtěl přetěžovat. Získaná data se stanou „materiálem“ pro následné analýzy.

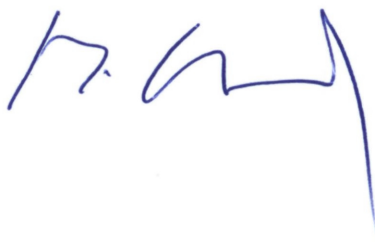
Výsledkem Verončiny práce tedy je velmi důkladný (a po úpravách i samostatně publikovatelný) popis situace pěti druhů před zásadní změnou poměrů na jejich stanovištích. Bude-li ve sledování ekologie hnědásků v Podyjí pokračováno, bude předložená práce základem pro hodnocení

staronového ochranného přístupu – který je vlastně rekonstrukcí pre-antropogenních přírodních procesů – nejen na úrovni změn druhového složení, ale i na úrovni konkrétních odezev zájmových druhů na procesy ovlivňující podobu stanoviště.

Veroničinu práci doporučuji k obhajobě a doufám v co nejlepší hodnocení.

V Českých Budějovicích, 21. května 2018

Doc. Mgr. Martin Konvička, Ph.D.

A handwritten signature in blue ink, consisting of stylized, connected letters that appear to be 'M. Konvička'.